

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, педагогіки та філології

Силабус
навчальної дисципліни

«ПСИХОЛОГІЯ ВЛАДИ ТА КОРУПЦІЇ»

Галузь знань — 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність — 053 Психологія
Освітньо-професійна програма — Кризова психологія
Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Харків - 2024

Силабус склав

доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології, педагогіки та філології

Віденєєв Ігор Олександрович

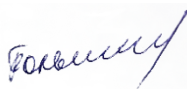
Мова навчання: українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри психології, педагогіки та філології,

Протокол № 1 від «23» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри психології, педагогіки та філології,

д.психол.н., професор

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

Голова ради факультету

Наталя КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	Психологія влади та корупції
Викладач	Віденєєв Ігор Олександрович
Профіль викладачів	https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/ksk/ppf/videneev.html
Контактний телефон та емейл	+38 0935531752 viden150@ukr.net
Інформація про консультації	онлайн-консультації – час за узгодженням здобувача вищої освіти та викладача
Логіка вивчення курсу	<p>Пререквізити. Теоретичною базою вивчення дисципліни є загальні та професійні компетентності та результати навчання, набуті на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія та вивчення дисциплін «Психологія кризи», «Основи нейропсихології травми», «Психологія травматичного стресу», «Перша психологічна допомога в кризових ситуаціях в соціокультурній сфері», «Психологія культури та мистецтва», «Технології тілесно-орієнтованої терапії в роботі з кризовими станами в соціокультурній сфері», «Профілактика та корекція професійних криз у соціокультурній сфері», «Психологічна робота з наслідками кризових ситуацій та основи травматерапії», «Основи проектної діяльності психолога в соціокультурній сфері». Викладання дисципліни здійснюється у тісному зв'язку зі змістом дисципліни «Практикум з кризового консультування в соціокультурній сфері» та курсів за вибором.</p> <p>Постреквізити. Здобутий здобувачами у ході вивчення навчальної дисципліни фрагмент професійного досвіду у вигляді загальних та професійних компетентностей, системи знань, умінь, норм і цінностей є теоретичним та практичним підґрунтям проходження практики та виконання кваліфікаційної роботи.</p>

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

<p>Дисципліна націлена на підготовку другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія.</p> <p>Програма дисципліни визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Психологія влади та корупції», та включає необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.</p> <p>«Психологія влади та корупції» є складовою частиною дисциплін психологічного циклу обов'язкового блоку і має міжпредметні зв'язки з дисциплінами «Соціальна психологія», «Психологія професійних деструкцій», «Психологія девіантної поведінки». Її вивчення передбачає підвищення професійної компетентності практичних психологів та сприяє ефективній самореалізації їх, як фахівців.</p>
--

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

<p>Мета дисципліни – забезпечити набуття здобувачами вищої освіти ключових фахових компетентностей з основ психології влади та корупції, ознайомлення студентів з основними концепціями психології влади та корупції, дослідження їх впливу на особистість і</p>

суспільство, розвиток аналітичних навичок для вивчення та оцінки корупційних явищ.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
ПР12. Володіти знаннями, уміннями й навичками з планування та управління заходами цивільного захисту, надання домедичної допомоги постраждалим при нещасних випадках.
ПР13. Розробляти та реалізовувати програми психологічного супроводу різних категорій населення у кризових умовах життєдіяльності.
ПР14. Розробляти та реалізовувати психопрофілактичні та психокорекційні (індивідуальні та групові) програми засобами культури та мистецтва.
ПР15. Використовувати засоби культури та мистецтва у процесі надання психологічної допомоги у кризових умовах.
ПР16. Планувати, організовувати та проводити масові соціокультурні заходи просвітницького та психопрофілактичного характеру (арт-терапевтичні форуми, фестивалі, майстер-класи).

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги

клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
СК 11. Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини, зокрема у кризових умовах.
СК 12. Здатність збирати, аналізувати, систематизувати та використовувати у практичній діяльності інформацію щодо психологічних особливостей діяльності людини у кризових умовах.
СК 13. Здатність використовувати засоби культури та мистецтва у просвітницькій, психопрофілактичній діяльності та наданні психологічної допомоги різним верствам населення у кризових умовах життя.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	<i>Вибіркова освітня компонента</i>
Формат курсу	<i>3 семестр</i>
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 <i>Аудиторних</i> Денна форма навчання – 40 Заочна форма навчання – 14 <i>Самостійної роботи здобувача</i> Денна форма – 80 Заочна форма – 124
Технічне і програмне забезпечення	<i>Ноутбук, смартфон, інтерактивна дошка</i>
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекційні та практичні заняття Методи: Проблемний виклад, пояснювально-ілюстративний (візуальний супровід – демонстрація ілюстрацій, відео та аудіофрагментів), репродуктивний; частково-пошуковий (пошук та аналіз джерел, фахової літератури з відповідної теми тощо); проєктно-орієнтований – підготовка повідомлення/доповіді (презентації) з відповідними посиланнями на використані джерела та літературу, Інтернет-ресурси. Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод: підготовка доповіді з презентацією; створення питальників, есе та ін. до відповідних тем; пошук візуального матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни. У процесі підготовки фахівців застосовується також комбінування традиційних інформативних і нових соціально-психологічних методів – дискусійних методів, методи активного навчання (аналіз конкретних ситуацій, розв’язання проблемних задач, інтерактивні методи, технологія «мозкового штурму» тощо.
Поточний контроль	Виконання практичного завдання; усне опитування; письмове опитування; есе-рефлексія; підготовка та виступ з рефератом; підготовка та виступ з презентацією; участь у колективному проєкті; виконання індивідуального проєкту.
Підсумковий контроль	екзамен
Політика курсу	<i>Обов’язковими умовами опанування навчальної дисципліни є:</i>

	<p>Політика виставлення оцінок: кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача.</p> <p>Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf).</p> <p>Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html).</p> <p>Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.</p> <p>Можливість перезарахування результатів неформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у Харківській державній академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf)</p>
--	--

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (перелік тем)

- Тема 1: Вступ до психології влади та корупції
- Тема 2: Психологія влади: Основні концепції
- Тема 3: Психологічні механізми влади
- Тема 4: Соціальна психологія влади
- Тема 5: Вступ до психології корупції
- Тема 6: Психологічні механізми корупції
- Тема 7: Соціально-психологічні аспекти корупції
- Тема 8: Антикорупційна психологія
- Тема 9: Психологічні наслідки корупції
- Тема 10: Професійна етика та моральні принципи у протидії корупції

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

1. Гуменюк, В. А. Психологія влади та її вплив на соціальні процеси. Київ: Наукова думка. 2019.
2. Каплун, М. В. Корупція та її психологічні механізми. Львів: Видавництво Львівського університету. 2017.
3. Психологія масової політичної свідомості та поведінки / Відп. ред. В. О. Васютинський. — К., 1997.

4. Шпилька, І. Г. Соціально-психологічні аспекти корупції в Україні. Харків: Освіта. 2020.
5. Alford, C. F. Whistleblowers: Broken Lives and Organizational Power. Cornell University Press. 2001.
6. Ashforth, B. E., & Anand, V. The normalization of corruption in organizations. *Research in Organizational Behavior*, 2003. 25, 1-52.
7. Heidenheimer, A. J., & Johnston, M. Political Corruption: Concepts and Contexts. Transaction Publishers. 2009.
8. Lambsdorff, J. G. The Institutional Economics of Corruption and Reform: Theory, Evidence, and Policy. Cambridge University Press. 2007.
9. Rose-Ackerman, S. Corruption and Government: Causes, Consequences, and Reform. Cambridge University Press. 1999.

Допоміжна література:

1. Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. Одеса, 2001. Вип. 10–11. (з репозитарію, фонду 2. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, бібліотеки УДПУ та ін.) практика: [Моногр.]. К., 2000.
3. Варій М.Й. Політико-психологічні передвиборні та виборчі технології: Навчально-методичний посібник. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 400 с.
4. Головатий М.Ф. Політична психологія: Навч. посіб. К.: МАУП, 2001. 136 с.
5. Головатий М.Ф. Політична психологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: МАУП, 2006. 400 с.
6. Медвідь Ф. Національні та національно-державні інтереси України у перехідний період: політико-правовий аналіз. Вісн. Львів. ун-ту внутрішн. справ. 2000. № 1.
7. Матвеев С.О. Політична психологія: Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2003.
8. Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Зб. наук. праць. К.: Золоті ворота, 2012. 424 с

Інтернет-ресурси:

- Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>
- Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> —
- Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» — <http://chitalka.info/psy.html>.
- Вісник психології і соціальної педагогіки — <http://psych.kiev.ua/nma-referats/fla-refers/lang-1/referat-109/referatpart-4/index.html> —
- БД Освіта. ua. — <http://osvita.ua/school/psychology>.
- Мета – українська пошукова система. — <http://www.meta-ukraine.com>.
- Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.